

Compendiosa Praxis Beneficiaria

Nicolarts, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1658

Dvbivm IV. An sub alternativa Concordatoru[m] cadant beneficia post eorum data[m] erecta & fundata, & quorum collatio in quovis mense Ordinariis ex fundatione est reservata?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61991)

de Falcon. de reservat. quest. 3. principali. num. 8. Et eo ipso, quod beneficium sit de novo creatum, post ipsam creationem Regulæ reservatorix & Concordata subintrant, ut proinde non sit dubium, ut dicit Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 9. §. 5. num. 44. & seq. quin sub iis comprehendatur. Tum quia, quando reservatio est generalis & favorabilis, non autem specialis, nec pro certa persona, sicut in casu nostro Concordatorum, reservatio capit beneficia postea erecta, ut firmanant Lopus in c. si propter tua. num. 4. vers. sed contra quia. de rescript. in 6. Aeneas de Falcon. loc. cit. Mandosius in reg. 3. cancell. q. 7. num. 21. vers. contraria opinio est verior. Vbi concludunt, quod quando reservationes sunt per formam Constitutionum, Legum, seu Regularum, non est in consideratione nova creatio. Huc accedit, quod cum Concordata capiant quæcumque beneficia in alternis mensibus vacantia, ideoque quamvis adsit ista qualitas novæ creationis, aut erectionis, nihilominus sub ista generalitate quorumcumque beneficiorum includitur; sufficit enim quod sit actu beneficium, licet ante, vel post Concordata fundatum & erectum. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 9. §. 5. à. num. 44. usque ad fin. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. §. 11. num. 519 & seq. V. Vamesius consil. canonic. tom. 3. consil. 242. num. 4. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 6. cap. 34. in fin. Chokier ad eandem reg. 8. gloss. 4. num. 9. & seq. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 81. Zoefius ad lib. 3. Decretal. tit. 5. num. 27. qui accurate hanc materiam pertractant.

Respondetur ad argumenta contraria.

§. 3. Nec obstant in contrarium supra adducta, quia procedunt in reservationibus specialibus pro certis personis, uti in terminis dictæ Clem. finalis de rescript. Vbi gratia seu reservatio facta ad favorem certæ personæ de beneficio vacaturo, non se extendit ad beneficium post datam gratiæ erectum, quia tunc cum talis reservatio sit ambitiosa & odiosa, ac restringenda. quamvis plenissima. 4. de preben. in 6. merito non extenditur ad futura, & de novo creata beneficia. Gregor. Tholosæ. trac. de benef. cap. 17. n. 1. ad quæ nec preces primariæ extenduntur. Chokier in comment. ad easdē. sect. 2. vers. super singulis beneficiis. n. 11.

Quæ

Quæ omnia cessant in reservationibus nostris, quæ non sunt speciales, nec pro certa persona, sed generales, & per viam legis & pacti ob publicam utilitatem, pacem, & unionem, ideoq; favorabiles & ampliandæ, *Gonzalez & Chokier locis citatis, ac VVamesius ibidem.*

§.4. Quamvis verò *Garcias loco supra citato num. 520.* teneat beneficia noviter creata & erecta cadere sub Regulis reservatoriis, dicit tamen id non procedere in ipsa prima vacatione per creationem & erectionem, sed in vacationibus succedentibus post primam provisionem: durum enim videretur, & à mente Papæ longè alienum, quod si in mense Apostolico crearetur, seu erigeretur beneficium per Ordinarium, quod non esset de jure patronatus laicorum, Ordinarius ipse non posset illud conferre pro prima vice, nec patronus Ecclesiasticus præsentare; nihilominus *Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 9. §. 5. num. 50.* contrarium tuetur, nempe tale beneficium venire sub Regulis reservatoriis, etiam in prima vacatione per creationem & erectionem. Magis tamen placet prior sententia, ne fundatores à foundationibus beneficiorum arceantur, si simul atque creata essent, in mense videlicet Apostolico, provisus Apostolicis deberentur.

§.5. Ad alteram dubii partem veniendo *Respondeo secundo,* Nequit in hujusmodi foundationes beneficiorum perpetuam in quovis etiam mense collationem Ordinariis reservantes, excluso *beneficii* Summo Pontifice, de jure fieri non posse, & si quæ tales sunt, *ejus collatio re-vari Ordinatio in omni mense, excluso Papa.* ipso facto improbatas esse, & minimè attendendas: adeoq; nec impedire, quò minus ea beneficia sub alternativa Concordatorum Germaniæ, seu reservationibus Regularū Cancellariæ Apostolicæ, dum in mensibus Pontificiis vacare contingit, comprehendantur, præsertim si sint juris patronatus Ecclesiastici; talis enim conditio est contra naturam substantialem beneficii; siquidem Papa ex vi primæ jurisdictionis & potestatis disponendi de beneficiis à principio non Apostolis, sed S. Petro illorum Principi à Christo datæ, est collator supremus & universalis omnium beneficiorum in urbe & orbe, seu libera sint, seu non libera, aut electiva *c. 2. de prabem.*

praben. in 6. Clem. 1. ut lite penden. Quia ipse est supremus dispensator bonorum Ecclesiasticorum, & superior omnium Clericorum, & Episcoporum, atque Ordinarius Ordinariorum, five Episcopus Episcoporum, sicuti antiquitus appellari solitus erat juxta Baronium ad annum Christi 142. num. 4. & ad annum 216. num. 4. & Severinum Binium in notis Concilii Carthaginensis sub Cypriano Episcopo; conformiter gloss. in c. felix. 5. verb. privata. de pænis in 6. c. cuncta per mundum. & c. per principalem. 9. q. 3. Flamin. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 4. num. 34. VVames. in consil. canon. tom. 1. consil. 246. num. 1. Chokier in comment. ad reg. 8. num. 3. 4. & seq. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 10 sub num. 1. Ut proinde ab illius jurisdictione generali, & potestate collativa nullum beneficium eximi possit, utpotè quæ nullis legibus aut regulis coarctatur: ideoq; Papa vocatur Deus in terris circa beneficialia, Gonzalez ad reg. 8. §. 1. proæm. num. 31. 32. 33. 34. 35. & seq. VVames. in consil. canon. tom. 1. consil. 241. num. 3. Hinc licet quis sit rerum suarum arbiter & moderator, l. in re mandata. 21. C. mandati. nemo tamen facere potest, quin jura de super statuta locum habeant. l. nemo. 55. de legat. 1. & c. requisivisti. 15. de testament. ibi Privata dispositio testatoris non potest generalem Constitutionem canonis immutare, Flamin. Paris. de resignat. lib. 7. quest. 14. num. 3. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 5. num. 42. & 43. cum aliis ibidem citatis. Piafeci in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. art. 5. de visitat. beneficiorum & c. num. 5. VVamesius in consil. canonic. tom. 1. consil. 231. num. 7. & consil. 252. num. 11. Rota decis. 10. alias 868. num. 1. & seq. de testament. in antiq. & apud Gregor XV. decis. 4. num. 9. & 10. & apud Duran decis. 406 n. 6. part. 2. Præterea Papa reservando generaliter, uti in Regulis Cancellariæ Apostolicæ, & Concordatis Germaniæ, derogat omnibus juribus, statutis, & consuetudinibus in contrarium: ita ut eiusmodi fundationes nec fieri, aut factæ subsistere possint, Chokier ad reg. 8. gloss. 1. num. 5. Rota apud Duran loc. cit. num. 10. Sed nec fundator præjudicare potest juri Ordinariæ collationis, quod Episcopus habet in omnibus beneficiis suæ Diocælis, c. sic quidam. & c. noverint. 10. q. 3. Flamin. Paris. loc. cit. nisi ipso consentiente & patiente. Sanchez consil. moral. tom. 1. lib. 2. cap. 1. dub. 10. num. 4. nam inferior-

inferiores Episcopo non habent potestatem conferendi, nisi de consensu Episcopi, c. ex frequentibus. 3. & c. cum venissent. 6. de institut. Gonzalez ad reg. 8. §. 1. proæm. num. 12. vel ex privilegio Papæ.

DVBIVM V.

An sub Concordatis comprehendantur beneficia Iuris patronatus?

§. 1. **P** Ræsuppono ex communi DD, sententia, *Ius patronatus* hic non accipi pro eo, quod jure Civili habet patronus in servum à se manumissum, de quo extat tit. in ff. de iure patron. & in C. de bonis libert. Sed quod beneficio sacrorum Canonum illis tributum est, qui vel fundarunt, vel construxerunt, vel dotarunt Ecclesiã, sive ipsi, sive alii à quibus causam habent, c. quoniam. 3. de iure patron. & propriè dicitur *potestas presentandi instituenti ad beneficium Ecclesiasticum vacans.*

§. 2. Est autem hoc jus duplex: aliud enim est *Ius patronatus Ecclesiastici*, aliud *Laici*, c. unico. de iure patron. in 6. & c. cum autem. 24. X eodem tit. Addunt aliqui *mixtum ius patronatus Ecclesiastici* juxta Covarruviam in practic. quest. cap. 36. sub num. 2. dicitur, non quod Ecclesiasticus possidet (is enim etiam laicum patronatum possidere potest) sed quod competit alicui ex eo, quod ex bonis Ecclesiasticis Ecclesiam fundavit, vel extruxit, vel dotavit, vel quod habetur ratione Rectoratus Ecclesiæ, aut dignitatis Ecclesiasticæ; ut si quis fundaverit Ecclesiam, id est, si tribuerit fundum, in quo ædificata est; si eam extruxerit, vel dotaverit, si beneficium pecuniã ex bonis Ecclesiasticis perceptã crexerit, habet jus patronatus Ecclesiastici. Item si quis habeat jus præsentandi quã Episcopus, Abbas, Præpositus, Decanus, Scholasticus &c. hoc jus est patronatus Ecclesiastici. *Ius patronatus laici* dicitur, quod competit alicui, quia ex bonis patrimonialibus, seu sæcularibus Ecclesiam fundavit,

Sensus vocabuli Ius patronatus.

Ius patronatus duplex.